

A Requiem előkészítő

Az ember mindenre képes céljaiért, még a saját világának lerombolására is. Az egyik önismeretóránkra Jónás Péter, a Gárdonyi Géza Színház dramaturgja jött el egy előkészítő óra erejéig, hogy a Barta Dóra által koreografált Requiem című darabot könnyebben meg tudjuk érteni.

Mit tudunk kifejezni szavak nélkül csak tánccal és zenével? A kérdés egyszerű, a válasz már nehezebb, de bárki képes megoldani, szimplán az érzéseire és a fantáziájára hagyatkozva. Az órát azzal kezdtük, hogy csukott szemmel, guggoló helyzetből Vivaldi Tavaszára eljátszottuk, milyen egy most kibújó és felnövő virág. Mozart Requiemjére pedig elhervadtunk és meghaltunk. Magáról a zenéről olyan szavak jutottak eszünkbe, mint a túlvilág, halál, küzdelem stb. Nem éppen vidító szavak. Maga a Requiem is gyászmisének készült el. A darab lényege: gyászmise a Földért, az emberiségért.

A következő mozzanatban részleteket láttunk az előadásból. A színpadon jégtömbökbe fagyasztott bábuk, egy kisbaba, szemét, veszélyes anyagokat tároló kék tartályok. Az egészben a meglepő egy malacnak öltözött valaki a tévékészülék előtt, a készülék őt szórakoztatja; már függ tőle. Ilyenné fajult az ember vagy ilyené válhat?

Meglepő foglalkozás volt, ami kicsit közelebb vitt a darab mondanivalójához. Nem könnyű téma, de ebben élünk, és az elkövetkezendő generációk is ebben fognak élni. Minden egyes generációtól függ, hogy a következő milyen környezetben fog élni. Az óráról többen kicsit zavartan mentünk ki, és vártuk a csütörtök estét, hogy többet lássunk színpadon abból, ami körülvesz minket.

Requiem a Földért, az emberiségért

Az előkészítő után csütörtök este úgy ültünk be a nézőterre, hogy mi már felkészültünk arra, amit látni fogunk. Nagyon tévedtünk! Minden egyes mozzanatát nehéz volt megérteni, és amit értettünk is, fejbe vágva érte az emberek többségét.

A szemét, a tartályok, a megfagyott bábuk, négy torz alak, a gázálcok, a sok műanyag fólia, és a legelső meghökkentés egy fóliából kibújó ember. Ezek körbevesznek minket, ebben élünk, és ezt kifejezték a színpadon táncoló csapat mozdulatai. Nem volt minden teljesen egyértelmű, nem lehet tagadni, de az előadás utáni beszélgetés könnyebbé tette számunkra a megértését.

Aki nem ismeri a Requiem részleteit és a Jelenések könyvét, kicsit nehezen igazodik el. Az előadás minden egyes mozzanata erre a két műre volt elépítve. Persze mindenbe azt képzelhetünk bele, amit akarunk, de kicsit könnyebb megérteni, ha tudjuk, maga Barta Dóra miből építkezett.

A hetes szám, hármas egységek, kontrasztok, a zene tételei. Így utólag már nehéz minden részletre visszaemlékezni, de minden bele volt építve, és érdemes árgus szemekkel végignézni. Minden részlete fontos. Az apokalipszis négy lovagja úgy jelent meg, mint egy másik világ négy torz alakja. A gázálcban lévők pedig már elgépiesedett tudósok, akik mindent megvizsgálják, mindent „ellenőriznek”. Ezek alatt a jelenetek alatt, a Jelenések könyvének részleteit hallhattuk visszafelé, torzítva. Ijesztő hatása volt.

A darab kicsit kiugró eleme a „malacka”. Az emberiséget képviselő állatot a tévé szórakoztatja, szinte irányítja. Aztán megjelenik egy alak, aki néhány pillanatra felnyitja a szemét. A legvégén ő zár: megérkezik, mintha egy kiállításra érkezne meg, megnézi a jégtömbökben lévő bábukat, a táncosokat, a vizet, ami a lábait verdesi. Utolsó gesztusa a szájához emelt csülke: „Ezt mi tettük?” vagy csak annyit mondva: „Upsz!”

Nem volt könnyű megemészteni ezeket az erős víziókat. Senki nem mondaná azt, hogy tetszett neki, de azt sem, hogy nem. Egy szóval lehet jellemezni mindent: **groteszk**. Ez a valóság, és ez lehet a jövő. Biztos, hogy ebben akarunk élni?